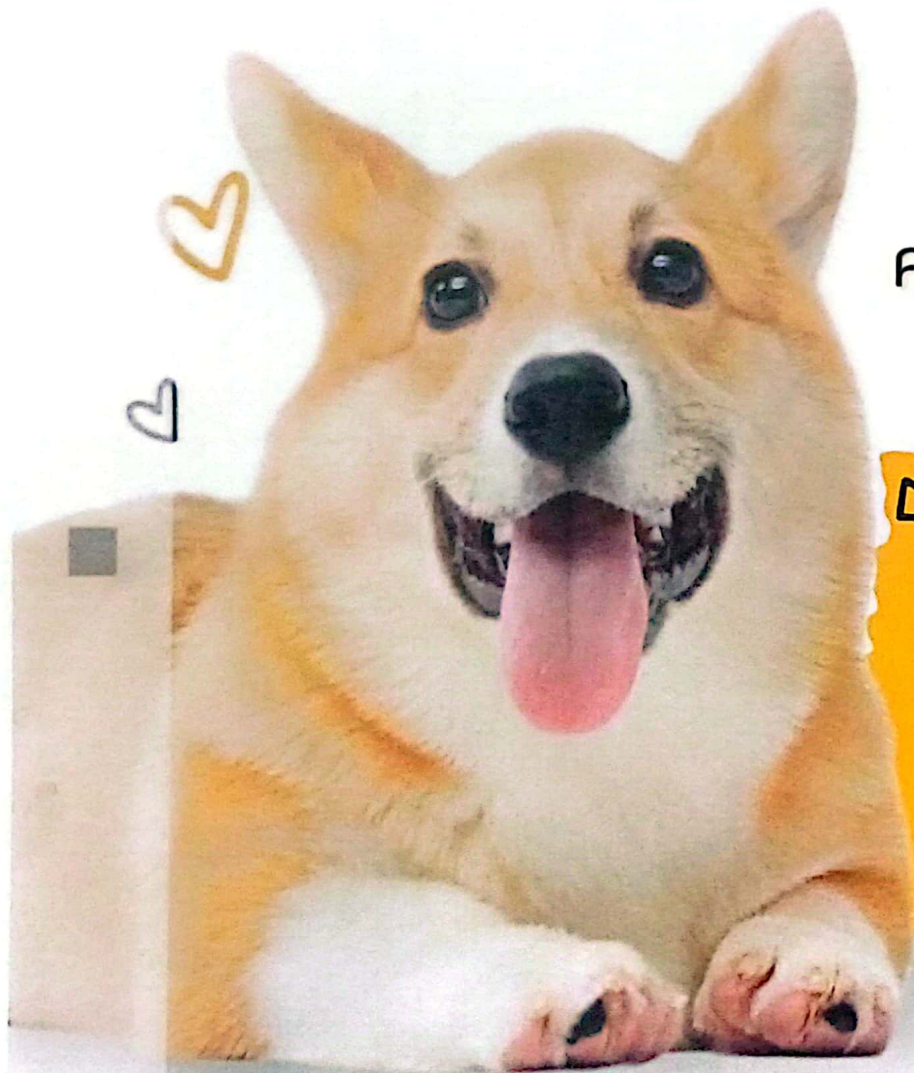

สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับโรคระบาดสัตว์ที่สำคัญ

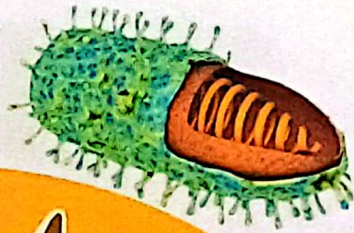

RABIES
โรคพิษสุนัขบ้า

RABIES

โรคพิษสุนัขบ้า

"โรคกลัวน้ำ" (Hydrophobia) หรือ "โรคหมาว้อ"
เป็นโรคติดเชื้อของระบบประสาทส่วนกลางที่มีอันตราย
ร้ายแรงถึงชีวิต

สาเหตุ :

- เกิดจากเชื้อ **ไวรัสพิษสุนัขบ้า หรือ เรบีสไวรัส (Rabies Virus)**
ชนิด RNA virus จีนัส Lyssavirus กลุ่ม Rhabdovirus
- เกิดในสัตว์ **เลี้ยงลูกด้วยนมทุกช่วงอายุ** ทั้งสัตว์เลี้ยงและสัตว์ป่า
และเป็นโรคติดต่อจาก**สัตว์สู่คนที่สำคัญ (ZONOSIS)**
- พาหะนำเชื้อที่สำคัญในบ้านเราคือ **สุนัข แมว**

การติดต่อ :

เชื้อไวรัสพิษสุนัขบ้า
แพร่เชื้อจากสัตว์สู่สัตว์
หรือ ไปสู่คน
ผ่านทางน้ำลาย

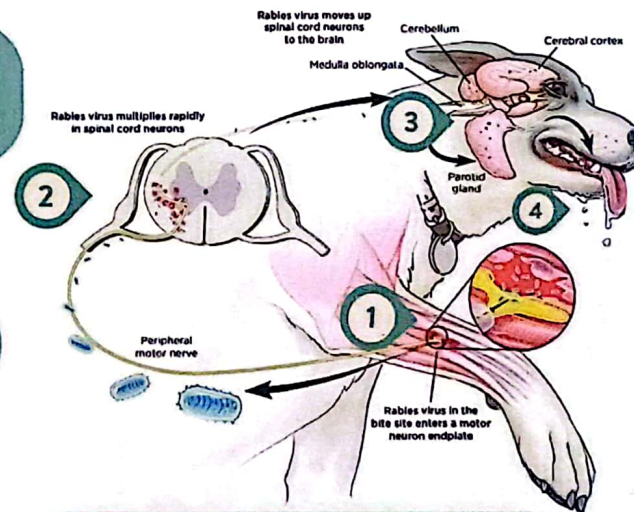

กลไกการเกิดโรค

4. ไปเลี้ยงอวัยวะต่างๆ ทั่วร่างกาย รวมทั้งต่อมน้ำลาย ไวรัสเพิ่มจำนวนในเซลล์ของต่อมน้ำลาย และขับออกมาผ่านทางน้ำลาย ซึ่งจะเป็นช่วงที่สัตว์แสดงอาการป่วยออกมาให้เห็น

3. และเข้าสู่สมอง มีการแบ่งตัวในสมอง และปล่อยเชื้อไวรัสไปตามแขนงประสาท

2. ผ่านเข้าสู่เส้นประสาทส่วนปลาย และไขสันหลัง

1. เชื้อพิษสุนัขบ้าที่อยู่ในน้ำลายเข้าสู่บาดแผล เชื้อไวรัสเพิ่มจำนวนที่กล้ามเนื้อ

<https://todaysveterinarypractice.com/preventive-medicine/rabies-vaccination-in-dogs/>

ระยะฟักตัว

- นานและไม่แน่นอน พบได้ตั้งแต่ไม่กี่วัน จนถึง เกินกว่า 1 ปี โดยเฉลี่ยประมาณ 21-60 วัน
- ขึ้นกับปัจจัย เช่น ปริมาณของเชื้อไวรัส ความรุนแรงของบาดแผล ตำแหน่งที่ได้รับเชื้อ เป็นต้น

อาการ แบ่งได้ 2 แบบคือ แบบซึม และแบบดุร้าย

สุนัข

- พฤติกรรมเปลี่ยนแปลง เช่น หงุดหงิด ไม่อยากเข้าใกล้เจ้าของ หลบซุกซ่อนตัวตามมุมมืด ขู่ หรือกัด หวาดกลัว รุม่านตาขยาย

2-3 วัน

ระยะเริ่มแรก

ระยะตื่นเต้น

1-7 วัน

- กระวนกระวาย วังอย่างไม่มีจุดหมาย แสดงอาการแปลก ๆ เช่น จับลมหรือกัดกินสิ่งแปลกปลอม
- เสียงเห่าหอนผิดปกติ
- ต่อมาเกิดอัมพาตของกล้ามเนื้อที่เกี่ยวข้องกับการกลืน/การเคี้ยว ลิ้นห้อย น้ำลายไหล ลิ้นสีแดงคล้ำ
- ระยะต่อมา หางตก ขาหลังเริ่มอ่อนเปลี้ย

ระยะอัมพาต

- ขาหลังอ่อนเปลี้ย ล้มลงลุกไม่ได้
- อาการอัมพาตจากส่วนท้ายลำตัวไปส่วนหัวส่วนหัว
- ตายจากระบบหายใจล้มเหลว

แมว

1 วัน

- แมวที่ชอบคลุกคลีกับเจ้าของอาจกัดหรือข่วนเจ้าของโดยแสดงอารมณ์ฉุนเฉียวฉับพลัน
- หรืออาจหลบซ่อนตัวในที่มืด มีอาการเป็นระยะเวลาสั้น ๆ ไม่เกิน 1 วัน

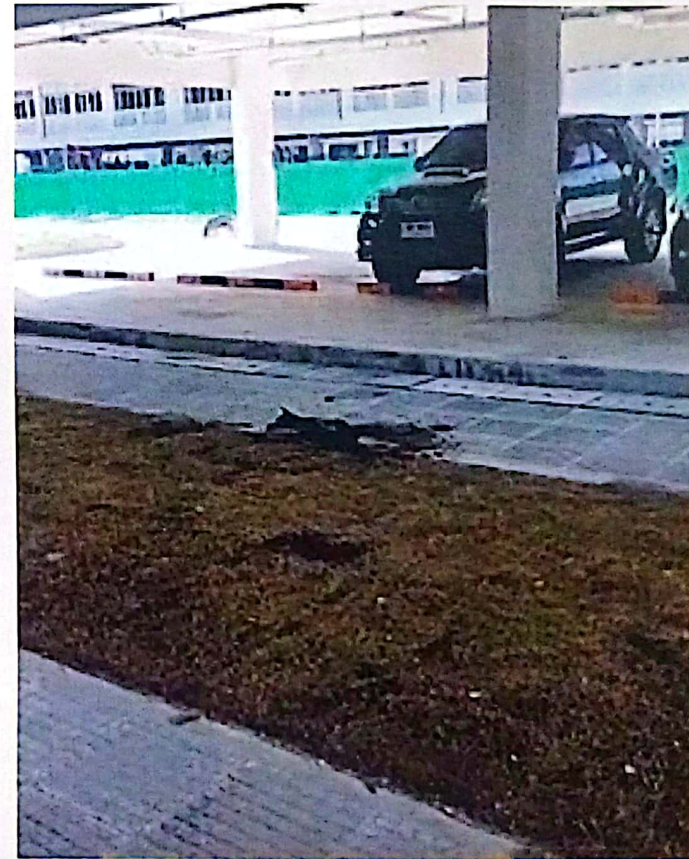
2-4 วัน

- เริ่มมีอาการกล้ามเนื้อสั่น ดุร้าย
- อัมพาตของกล้ามเนื้อที่เกี่ยวข้องกับการกลืน/การเคี้ยว กลืนลำบาก น้ำลายไหล

- แสดงอาการอัมพาตส่วนท้ายของลำตัวก่อน ไปยังส่วนลำตัวและหัว จากนั้นเกิดอัมพาตทั่วตัวอย่างรวดเร็ว และตายในที่สุด

RABIES อาการในสัตว์

RABIES

โรคพิษสุนัขบ้าในคน

สำนักงานควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์
กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

RABIES

โรคพิษสุนัขบ้าในคน

คุณติดโรคได้อย่างไร ?

1. เชื้อไวรัสเข้าสู่บริเวณที่ถูกกัด

2. เชื้อไวรัสเพิ่มจำนวนในกระแสเลือด

3. เชื้อไวรัสเข้าสู่สมอง

4. เชื้อไวรัสเข้าสู่ระบบประสาทส่วนกลาง (สมอง และไขสันหลัง)

5. เชื้อไวรัสเข้าสู่สมอง

อาการของโรค

- เริ่มจาก 2-3 วันแรกผู้ป่วยจะ เบื่ออาหาร เจ็บคอ ปวดเมื่อยตามเนื้อตัว มีไข้ อ่อนเพลีย ไข้ คับอย่างรุนแรงที่แผลและลำตัว
- ต่อมาจะมีอาการกระสับกระส่าย กลัวแสง กลัวลม ไม่ชอบเสียงดัง กลืนลำบาก กลัมน้ำ กลืนเนื้อหยากรูๆ แป้นหน้าอก หายใจไม่ออก ชัก เกร็ง อัมพาต หอบสติ และตายในที่สุด

ระยะเวลาของอาการ

ส่วนใหญ่จะใช้เวลาประมาณ 2-8 สัปดาห์ แต่อาจสั้นเพียงแค่วัน 7 วัน หรือยาวเกินกว่า 1 ปี

วิธีการรักษาเบื้องต้น

- หากโดนสุนัขและแมวกัดให้ล้างแผลด้วยสบู่และน้ำสะอาดหลายๆ ครั้ง
- ใส่ยาเพื่อฆ่าเชื้อ เช่น เบตาดีน แอลกอฮอล์
- ห้ามปิดแผล และไปพบแพทย์ทันทีเพื่อรับการรักษาฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า

DDC 1422 สายด่วนกรมควบคุมโรค

การควบคุมและป้องกัน

เนื่องจากโรคพิษสุนัขบ้าเป็นโรคที่ไม่สามารถทำการรักษาให้หายได้
การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าแก่สัตว์จึงถือเป็นวิธีที่ดีที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
การฉีดวัคซีนให้สุนัขและแมวเป็นประจำทุกปี

ชนิดสัตว์ 	ครั้ง 1	ครั้งที่ 2	กระตุ้นซ้ำ
	อายุ 2- 4 เดือน (แนะนำที่อายุ 3 เดือน)	ห่างจากครั้งแรก 1 เดือน	ครั้งละ 1 เข็ม ทุกปี

